

**Masarykova univerzita
Filozofická fakulta**

Ústav pedagogických věd

Bakalářská diplomová práce

2012
Jakubcová

Simona

Masarykova univerzita
Filozofická fakulta

Ústav pedagogických věd

Pedagogika

Simona Jakubcová

Historie Střední průmyslové školy
Jedovnice

Bakalářská diplomová práce

Vedoucí práce: doc. Mgr. Jiří Zounek, Ph.D.

OBSAH

ÚVOD.....	6
1. Vývoj českého školství.....	8
1.1. 1918 – 1939.....	9
1.2. 1939 – 1945.....	10
1.3. 1945 – 1948.....	11
1.4. 1948 – 1989.....	12
1.4.1. 1948 - 1953.....	12
1.4.2. 1953 – 1960.....	13
1.4.3. 1960 – 1978.....	13
1.4.4. 1978 – 1989.....	14
1.5. Od roku 1989.....	15
2. Obec Jedovnice.....	16
3. Počátky školy.....	19
3.1. První školní rok.....	19
3.2. 50. a 60. léta.....	20
4. Etapová výstavba školy a léta 70.	23
5. Od let 80. po nové miléniim.....	25
5.1. 80. léta	25
5.2. Porevoluční doba.....	27
6. Dnešní škola.....	30
6.1. Přijímací řízení.....	31
6.2. Učební obory.....	32
6.3. Zahraniční spolupráce.....	33
6.4. Vybavení školy.....	33
ZÁVĚR.....	34
POUŽITÁ LITERATURA.....	35
POUŽITÉ PRAMENY.....	36
POUŽITÉ INTERNETOVÉ ZDROJE.....	36
PŘÍLOHY.....	38

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

.....

Podpis autora práce

Poděkování

Zde bych chtěla poděkovat vedoucímu práce doc. Mgr. Jiří Zounekovi, Ph.D. především za trpělivost a jeho ochotu při tvorbě méj bakalářské práce.
Dále bych ráda poděkovala ředitelce Střední průmyslové školy v Jedovnicích ing. Romaně Pernicové za poskytnutí cenných poznatků a její ochotu ke spolupráci.

ÚVOD

Blanenský okres byl znám nejen díky Moravskému krasu, ale také velkou koncentrací strojírenských závodů. V poválečných letech mnoho závodů řešilo nedostatek odborných pracovníků. V blanenských podnicích tomu nebylo jinak. V Blansku ani blízkém okolí se však nenacházela žádná vhodná střední škola a závody vytvořily své „závodní třídy“ až na průmyslové školy v Břeclavi. Velká vzdálenost, dlouhodobé odloučení studujících od závodů, malá spolupráce školy a závodů. To vše byly důvody, které vedly k rozhodnutí zřízení průmyslové školy v Blansku. Kvůli nedostatečným prostorům byla škola nakonec umístěna do obce Jedovnice.

V první kapitole své bakalářské práce se budu zabývat historickým vývojem českého školství od dob první republiky po současnost. Pro správné pochopení souvislostí a uvedení do problematiky je toto nezbytnou součástí. Je nutno podotknout, že nejvíce změn prodělala soustava školství v době vlády komunistů. Protože při tvorbě zákonů nebyl brán dostatečný zřetel na výzkumy odborníků a učitelů, ale upřednostňovaly se hlediska politická a ideologická, školské zákony se v praxi neosvědčily.

Práce dále bude mapovat vývoj obce Jedovnice, kam se škola umístila z důvodu nedostatečných prostor v Blansku. Historie obce se datuje již od dvanáctého století, kdy se v kotlině usadili první zemědělci, kteří zde začali budovat svá hospodářství. Od čtrnáctého století byla obec hospodářským centrem panství Holštějnu. V průběhu času, vlivem válek a okolních událostí, se Jedovnice vyvíjely až do své současné podoby, kdy jsou vyhledávaným rekreačním a sportovním střediskem.

V dalších kapitolách se budu věnovat samotnému jádru, tedy popisu historie školy. Od prvního školního roku, přes etapovou výstavbu školy, vývoj v 80. letech, porevoluční dobu, až po současný stav neboli dnešní školu. Zaměřím se zvláště na každé období, kdy je vývoj školy úzce spjat s okolním děním. Uvedu také různá statistická data, pro porovnání například počty tříd a žáků. Při své práci, jakožto i výzkumu mám v úmyslu čerpat z odborné literatury, různých školních zdrojů, jako jsou almanachy, kroniky, zápisy a podobně, z internetových zdrojů a v neposlední řadě také z vyprávění učitelů školy, v některých případech již zasloužilých pamětníků.

Ráda bych se dále zaměřila na současné dění ve škole i v jejím okolí, na porovnání vývoje školy, učebních oborů nebo přijímacích řízení se současností. Zajímavé jistě bude zkoumání a zaznamenávání změn v závislosti na okolních faktorech jako je politické nebo společenské dění. A to jak teď, tak také v minulosti vlivem různých nečekaných událostí, zvrátů nebo okolností.

Historie školy mne již v minulosti velice zaujala, proto jsem neváhala zaměřit svou práci právě na její vývoj. Školu jsem opakovaně navštívila, abych blíže poznala její charakteristické rysy. Při svém výzkumu jsem se setkala s mnoha zajímavými lidmi a získala spoustu nových znalostí a zkušeností.

1. Vývoj českého školství

Po ustanovení samostatného Československého státu dne 28. října 1918 panovala všeobecná euforie, která se promítla i do školství. Přípravované reformy měly zajistit všem stejné podmínky ve vzdělání. Ústředními otázkami se stalo zvýšení počtu škol na území celé republiky, omezení vlivu církve a posílení vlivu státu, zajištění dostatečně kvalifikovaných a vzdělaných učitelů a zmodernizování učebních plánů (Veselá, 1988). Reformní snahy byly přerušeny začátkem druhé světové války. Během okupace české školství prodělalo germanizaci. Co to pro české školství znamenalo, popsal Somr (1987) v jedné větě : „Plán částečného odstranění a částečná reorganizace českého národa byl promítnut v memorandu K.H.Franka z 28. srpna 1940. Jeho záměr spočíval ve vymácení českého dějinného mýtu, v totálním zavedení výuky německého jazyka, ve zrušení středních škol a postupně i škol národních, zrušení vysokých škol a ve výchově drilu v intencích fašistické ideologie“ (Somr, 1987, s.251.).

Vývoj českého školství po druhé světové válce byl výrazně ovlivněn změnou politické orientace státu a zpolitizováním školství. Po osvobození byla snaha návratu ke stavu školství z roku 1938, se změnami které zavedl národní program vyhlášený v Košicích roku 1945. Nastoupením socialistické vlády se školství začalo orientovat na Sovětský svaz socialistických republik (dále jen SSSR). Ústřední výbor Komunistické strany Československa (dále jen ÚV KSČ) nabýval stále většího významu ve školství. Orgány komunistické strany Československa (dále jen KSČ) přijímaly závěry, na jejichž základě byl tvořen školský systém. Zákony byly vydávány bez dostačující spolupráce s pedagogy a vědci, v popředí byly hlediska politická. Jak uvádí Vališová: „Škola jako politická instituce měla vychovávat politicky uvědomělé občany lidově-demokratického státu, ochránce vlasti, zastánce pracujícího lidu a socialismu.“(Vališová, 2011, s.85). Snaha umožnit veškeré mládeži přístup ke vzdělání nejen základnímu, ale i střednímu, se ukázala jako myšlenka ušlechtilá, ovšem finančně velmi náročná. V souvislosti s hospodářskou situací v zemi jednotlivé školské zákony prodlužovaly a zkracovaly povinnou školní docházku (Walterová, 2004).

Po listopadové revoluci roku 1989 byla na všech školách zakázána činnost politických stran a politických hnutí. Školství bylo opět demokratické. Došlo ke změnám ve

správě, financování školy, změny doznalo kurikulum. Velký rozvoj nastal ve speciálním školství (Vališová, 2011).

Jelikož jde o období rozsáhlé, rozdělím vývoj školství do tří kapitol. Období první republiky, tedy mezi roky 1918 – 1939 a okupantské období let 1939 – 1945, popíši stručně, neboť jde o dobu, která není zájmem mé práce. Dále jsou kapitoly rozděleny na poválečnou dobu 1945 -1948, socialistickou školu v letech 1948 – 1989 a školství od roku 1989. Kapitulu zabývající se vývojem českého školství v letech 1948 – 1989 rozdělím obdobně jako Vorlíček (2004) na podkapitoly rozdělené podle let, ve kterých byly přijaty školské zákony.

1.1. 1918 – 1939

Po vzniku nové Československé republiky se začaly ozývat požadavky na omezení vlivu církve na školy, zavedení nových předmětů a zrovnoprávnění postavení učitelek a učitelů. Omezení církevního vlivu zajišťoval výnos vlády, který jak uvádí Veselá (1988) zaváděl, že „náboženské úkony nejsou součástí výuky a účast nebo neúčast na nich nemá vliv ani na známku z mravů, ani na prospěchovou známku z náboženství.“ (Veselá, 1988, s.75). Dne 16. října 1921 byla díky zásluze učitelstva v Praze otevřena Škola vysokých studií pedagogických (v Brně byla otevřena podobná Škola pedagogická), zajišťující další vzdělání učitelů. Roku 1929 se přeměnila na dvouletou Pedagogickou fakultu a roku 1932 byla přejmenována na Pedagogickou akademii (Štverák, 1983).

Dne 13. července 1922 byl vydán tzv. *malý školský zákon*, který zaváděl osmiletou školní docházku pro celou republiku (České země, Slovensko a Zakarpatská Ukrajina). Základní školy měly spíše praktický ráz a vzdělání zajišťovaly dva typy škol - osmiletá obecná škola a tříletá měšťanská škola navazující na pětiletou obecnou školu. Zákon upravoval počty žáků ve třídě – v jednotřídních školách maximálně 65 žáků, v ostatních školách 70 žáků (roku 1932 byl počet žáků ve třídě snížen na 50), zavedl koedukaci na všech školách a zřizování menšinových škol pro národnostní menšiny (skočilo poněmčování českých dětí v pohraničí a pomadžarštění slovenského národa) (Štverák, 1983). Zákon zrovnoprávnil postavení učitelek a učitelů před zákonem, zavedl nové předměty (občanská nauka a výchova, ruční práce pro hochy). Kromě malého školského zákona nebyly přijaty

v období první republiky významnější zákony provádějící reformu školské soustavy, v platnosti tak nadále zůstaly školské zákony z Rakouska-Uherska (Vališová, 2011).

Po roce 1918 byl navýšen počet vysokých škol u nás - Karlova univerzita byla Marešovým zákonem z roku 1920 uznána za pokračovatelku Karlova vysokého učení. Vališová (2011) uvádí, že realizace zákona trvala 16 let a teprve poté byly škole navraceny insignie, knihovna, archiv, Karolinum. Od 28. ledna 1919 fungovala Masarykova univerzita a téhož roku byla zřízena Univerzita J. A. Komenského v Bratislavě. Roku 1920 byl přejmenován český ústav Královského českého polytechnického zemského ústavu v Praze na České vysoké učení technické. Z filozofických fakult se vyčlenily matematické a přírodovědné obory a přešly na nově vzniklé přírodovědecké fakulty. Ženy získaly plnou rovnoprávnost při přijímacím řízení (Štverák, 1983).

V předválečné době byla snaha o zavedení demokratizace školství. Zákony přinesly mnoho pozitiv – zvýšil se počet škol, stoupl počet studujících dívek, zvýšil se počet absolventů měšťanské školy a studentů vysokých škol. Jak uvádí Štverák (1983) negativem byla dvoukolejnost školské soustavy – základní vzdělání poskytované obecnými školami a při nich zřizované tzv. vyšší postupové ročníky byly převážně pro děti z dělnických rodin a venkova, zatímco studium na střední škole a vysoké škole bylo pro děti vyšší společenské třídy. Začaly se objevovat pokusy o vytvoření jednotné školy, jejímž zastáncem a autorem modelu jednotné diferencované školy byl Václav Příhoda. Škola dle jeho modelu by měla 3 stupně – 1. stupeň by tvořila obecná škola, 2. stupeň by vznikl sloučením měšťanky a nižší střední školy a 3. stupeň by vznikl sjednocením dvou vyšších stupňů střední školy. Těmito stupni by měly projít všechny děti v různých oborech, do kterých by se rozčlenily na základě testů, doporučení učitelů a vysvědčení z předchozích let. Vznikly pokusné třídy a poté i pokusné školy, kde se zkoušel učební plán jednotné diferencované školy v praxi. Kvůli politické situaci, kritice univerzitních profesorů, školských orgánů a veřejnosti se od návrhu opustilo (Vališová, 2011).

1.2. 1939 – 1945

Jak uvádí Veselá (1988), české školství bylo v době okupace přizpůsobeno potřebám germanizace a politice „převýchovy“ vhodných Čechů. Došlo ke zrušení některých

předmětů, byla posílena výukou němčiny, která se postupně stala hlavním předmětem. Výuka národních dějin a literatury byla zrušena, místo ní se učily nacisty upravená témata z historie. Roku 1941 byla měšťanská škola stanovena za školu výběrovou, mohlo do ní být přijato pouze 35% žáků ze 4. postupného ročníku obecné školy. Obecná škola byla zkrácena na čtyřletou a poskytovala základní vzdělání většině české mládeže. Omezení se týkalo i učňovských škol – byla omezena výuka teoretických předmětů a zkrácena doba studia na 18 měsíců. Jak píše Štverák (1983), na žáky byl vyvíjen tlak, aby se co nejdříve zapojili do pracovního procesu. Celý ročník 1921 byl nasazen na práce do Německa.

Židovští studenti nemohli navštěvovat střední školy.

V listopadu 1939 byly uzavřeny české vysoké školy¹.

1.3. 1945 – 1948

Po ukončení druhé světové války byl vládou Národní fronty Čechů a Slováků vyhlášen dne 5. dubna 1945 tzv. *Košický vládní program*. Došlo k uzavření německých škol, byla provedena očista zaměstnanců škol od kolaborantů. České školy všech kategorií, které byly Němci uzavřeny, byly opět otevřeny. Studentům středních a vysokých škol, kteří byli poznamenáni uzavřením škol, bylo umožněno dostudovat. Byl kladen důraz na zakládání nových škol v nově osidlovaném pohraničí. Česká školská soustava byla se změnami, které byly dány košickým vládním programem, obnovena podle předválečného stavu v roce 1938 (Walterová, 2004). Zrušena byla 6ti stupňová klasifikace zavedená za protektorátu a byla opět zavedena 5ti stupňová klasifikace (Vorlíček, 2004).

Zákonem č. 100 ze dne 9. dubna 1946 byly na všech vysokých školách v Československé republice zřízeny pedagogické fakulty. Dekretem prezidenta republiky č. 132. ze dne 27. října 1945 bylo stanoveno vzdělávání učitelů všech stupňů a druhů. Budou je získávat na pedagogických a jiných fakultách vysokých škol. Pro vědecké výzkumné práce a pro přípravu využití jejich výsledků v českém školství byl zřízen Výzkumný ústav Jana Amose Komenského v Praze, pobočka v Brně. (Vorlíček, 2004)

¹ Dne 17. listopadu 1939 došlo k obsazení vysokých škol nacisty. Několik studentů bylo zastřeleno, mnoho odvečeno do koncentračních táborů. Jako záminka pro tuto akci bylo využito gestapem vyprovokovaného střetu Čechů s Němci při pohřbu Jana Opletala, studenta zastřeleného nacisty při demonstracích 28. října 1939 (Štverák, 1983).

1.4. 1948 - 1989

Po únoru roku 1948 došlo ke změně politických a hospodářských poměrů v republice, čímž se změnily i podmínky pro rozvoj školství. V *Ústavě Československé lidové demokratické republiky* z roku 1948 je právo na vzdělání zakotveno v článku 1. ods.1 : „Všichni občané mají právo na vzdělání. Stát pečuje o to, aby se každému dostalo vzdělání a výcviku podle jeho schopností a se zřetelem k potřebám celku. Školy jsou státní. Základní školní vzdělání je jednotné, povinné, bezplatné.“ (Walterová, 2004, s.62). Orgány Komunistické strany Československa nabývaly stále většího významu ve školství. Na sjezdech přijímaly závěry, na jejichž základě se stanovovala struktura systému škol. Východiskem pro výchovu a vzdělávání se staly myšlenky marxismu – leninismu. Zavádí se pojem socialistická škola, v 60. letech komunistická škola. Od 50. let se zavádí ve školách oslovení „ *soudruhu učitelí / soudružko učitelko*“. S každým nově přijatým školským zákonem, se ruší školská soustava zavedená zákonem předešlým, neboť se začala projevovat její negativa (Vorlíček, 2004).

1.4.1. 1948 - 1953

Dne 21. dubna 1948 byl schválen zákon č. 95 *o základní úpravě jednotného školství*. Na základě přijetí tohoto zákona se dostane veškeré mládeži jednotné výchovy a obecného i odborného vzdělání na školách, které tvoří jednotu. Školskou soustavu tvoří mateřská škola pro děti od tří do šesti let, škola 1. stupně (národní) a 2. stupně (střední) pro mládež ve věku od šesti do patnácti let, škola 3. stupně pro starší patnácti let. Aby bylo možné poskytovat jednotnou výchovu a vzdělání, musí být celé školství jednotné organizačně a ideově, musí být zestátněno. Došlo k omezení vlivu církve, výuka náboženství byla postupně vytěsněna. Byly vytvořeny jednotné učební osnovy a plány pro všechny školy. Zákon upravoval i podpůrné prostředky zajišťující, aby jednotná škola fungovala - podpůrné vyučování pro děti ze znevýhodněného prostředí, nepovinné vyučování poskytující volno časové aktivity. Roku 1953 byl zákon č. 95 zrušen a školství čekala další reforma (Vorlíček, 2004).

Zákon č.58/1950 Sb. zavedl novou organizaci vysokých škol. Došlo k centralizaci a zrušení autonomie vysokých škol, dozor nad nimi převzalo Ministerstvo školství, věd a umění. Pro každý studijní obor byl stanoven počet studentů, kteří mohou být přijati. Začal se

klást důraz na sociální původ a stranickou příslušnost studentů a vyučujících. Kvalifikovaní vyučující byli propouštěni pro nevyhovující stranický profil a bývali nahrazeni mnohdy méně kvalifikovanými, ovšem stranicky a ideologicky vyhovujícími vyučujícími (Walterová, 2004).

1.4.2. 1953 – 1960

Zrušený zákon z roku 1948 nahradil zákon č. 31 *o školské soustavě a vzdělávání učitelů* ze dne 24. dubna 1953. Zaváděl povinnou osmiletou školní docházku, která začala v šesti letech věku. Všeobecné vzdělání bylo poskytováno osmiletou střední školou a jedenáctiletou střední školou, jejíž poslední tři ročníky jsou výběrové. Došlo tak ke sloučení dosavadních tří stupňů všeobecně vzdělávacích škol. Vznikem jedenáctileté střední školy zanikla gymnázia. Přestože tento školský zákon byl také hodnocen negativně, zavedené jedenáctileté střední školy tvořily hustší síť výběrových škol oproti dřívějším gymnáziím a navštěvovalo je mnohem více dívek (Vorlíček, 2004). Zkrácení povinné školní docházky z devítileté na osmiletou bez redukce obsahu učiva se negativně projevilo v přetěžování žáků a jejich neschopnosti dokončit základní vzdělání. Jak uvádí Walterová (2004), až 20% žáků nedosáhlo úplného vzdělání na osmileté střední škole. Kritizována byla také přítomnost mnoha ideologických frází v nově vydaných učebnicích na úkor kvality textu. „Největším nedostatkem, kterým trpí všechny učebnice pro národní a střední školy, je ústupnost v zásadách marxismu-leninismu, kompromisnost v otázkách světového názoru. Projevuje se v nich smířlivost vůči vlivům různých buržoazních ideologií“ (Somr, 1987, s.306)

Pedagogické fakulty se dle vládního nařízení č. 66 ze dne 21. července 1953 přeměnily na Vyšší pedagogické školy. Stejně nařízení zřizovalo Vysokou školu pedagogickou v Praze a její pobočky v Bratislavě a Olomouci. Učitelé získávali vzdělání na školách odlišených podle stupně školy, kde budou vyučovat (Štverák, 1983).

1.4.3. 1960 – 1978

Dne 15. prosince 1960 byl přijat zákon č. 186 Sb. *o soustavě výchovy a vzdělávání*, který nebyl až do roku 1978 výrazněji měněn. Zákon prodloužil povinnou školní docházku na devět let. Tato byla poskytována na základní devítileté škole. Střední vzdělání bylo zajišťováno odbornými učiteli, odbornými školami, učňovskými školami, středními

odbornými školami, středními školami pro pracující, středními všeobecně vzdělávacími školami, podnikovými technickými školami, konzervatořemi, hudebními a tanečními školami a školami pro mládež vyžadující zvláštní péči (Vorlíček, 2004). Žák si měl osvojit nejen teoretické poznatky, ale získat vzdělání i polytechnické. Důvodem bylo, aby absolvent všeobecně vzdělávací střední školy mohl vykonávat některé dělnické povolání (Vališová, 2011). V 60. letech vzrostl význam studia při zaměstnání – stalo se jednou ze základních forem studia, v některých oborech převládající formou.

Roku 1968 byl vydán zákon o gymnáziích, který znamenal obrození tohoto typu středních škol. Výuka na gymnáziu trvala čtyři roky a poskytovala všeobecné vzdělání, které bylo zakončeno maturitní zkouškou. (Vorlíček, 2004).

Zákon č. 19/1966 Sb. *o vysokých školách* přiznával absolventům vysokých škol tituly MUDr., JUDr., MVDr., RNDr., PhDr., Ing., Ing. arch., akademický malíř, akademický sochař a akademický architekt, které byly zrušeny zákonem z roku 1953. Vysoké školy by měly dle § 4 spolupracovat s ostatními vysokými školami a institucemi nejen u nás, ale i v zahraničí. Tento paragraf představoval liberalizaci oproti zákonu č. 58 z roku 1960 (Vorlíček, 2004). Vládní nařízení č. 57 ze dne 31. července 1959 zřizovalo pedagogické instituty, které měly připravovat učitele na výkon jejich povolání. Roku 1964 se na základě *Zákonného opatření předsednictva Národního shromáždění* z pedagogických institutů staly pedagogické fakulty (Štverák, 1983). Jejich počet stoupl na osm.

1.4.4. 1978 – 1989

Vývoj školství pro následující roky byl vymezen v dokumentu *Další rozvoj československé výchovně – vzdělávací soustavy* ze dne 4. července 1976. Ten byl zakotven ve školském zákoně z roku 1984 a ve znění doplňků platil až do roku 2004. Na základě zákona č.63/1978 Sb. *o opatřeních v soustavě základních a středních škol* mají být vytvořeny podmínky, kdy bude úplné střední vzdělání a střední vzdělání zajištěno veškeré mládeži. Docházka na základní školu byla zkrácena na osm let. Základní školu tvořily I. čtyřletý stupeň a II. čtyřletý stupeň, které měly poskytovat všeobecné polytechnické vzdělání a připravit žáky na studium na střední škole, jejíž první a druhý ročník byly rovněž zahrnuty do povinné školní docházky. Úplné střední vzdělání poskytují střední odborná učiliště. Výuka trvá čtyři roky a

je zakončena maturitní zkouškou. Odborné učiliště poskytuje střední vzdělání v dvouletých a tříletých oborech, které jsou ukončeny učňovskou zkouškou. Pro žáky nadané a žáky s mimořádným talentem je možné zřídit třídy s rozšířenou výukou předmětů (Vorlíček, 2004).

Tato reforma se ukázala jako ekonomicky nevýhodná. Ačkoliv došlo ke zkrácení docházky na základní školu o jeden rok, prodloužila se doba studia na středních školách. Čím vyšší stupeň vzdělání, tím vyšší finanční nároky na provoz školy. Problémem, který se projevoval po celé období trvání socialistického školství, byla nedostatečná odborná kvalifikace učitelů. Jak jsem již uvedla, přednost dostali učitelé, kteří splňovali politické podmínky (Vorlíček, 2004).

1.5. Od roku 1989

Po politickém převratu v roce 1989 se stalo hlavním záměrem odstranit ze školství nedostatky z dob socialismu a navrátit se ke stavu demokratického školství z doby předválečné (Walterová, 2004). Byli odvoláni řídicí pracovníci škol všech úrovní a školský systém byl přizpůsoben politickému, ústavnímu a právnímu pořádku. Státní školství bylo demonopolizováno, čímž bylo umožněno zřizování škol církevních a soukromých. 9. ledna 1991 byla přijata *Listina základních práv a svobod*, která zaručovala právo na vzdělání všem. Všichni občané měli právo svobodné volby školy a vzdělávací dráhy. Ústavní zákon zrušil vedoucí roli KSČ v nově zřízeném federativní republice.

Novelou školského zákona z roku 1984 byla povinná školní docházka opět zkrácena na devět let, základní škola byla prodloužena na devítiletou s I. pětiletým stupněm a II. čtyřletým stupněm. Devátý ročník základní školy byl nepovinný, žáci mohli pokračovat na střední školu po osmém ročníku. Od školního roku 1995 / 1996 byl devátý ročník základní školy povinný, výjimku představovala nově zavedená víceletá gymnázia. Byla zavedena nová instituce – vyšší odborná škola, která se řadí k terciálnímu vzdělávání. Bylo umožněno zřizovat soukromé a církevní školy, kde se za vzdělání platilo. Soukromé školství se prosadilo především v oblasti sekundárního vzdělávání. Zákon z roku 2004 upravuje veškerou výchovu a vzdělávání ve všech typech škol a školských zařízeních (výjimku tvoří vysoké školy a zařízení ústavní výchovy). Díky tomuto zákonu se stala školská soustava prostupnější, poprvé byly jasně formulovány zásady a cíle vzdělávání (Vorlíček, 2004).

Zákon o státní správě a samosprávě ve školství z roku 1990 převedl řízení škol z obecné státní správy pod Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT) – to si zřídilo okresní školské úřady (Výroční zpráva MŠMT, 2001). V letech 2001 – 2003 byla správa škol opět převedena pod územní orgány – krajské úřady. MŠMT si zachovalo koncepční a finanční kompetence, především mzdové výdaje.

Vysokým školám byla zákonem z roku 1990 navracena autonomie a došlo k omezení zásahů ze strany státu. Roku 1998 byl schválen nový zákon, kterým byl statut státních škol omezen na školy vojenské a školy ministerstva vnitra, ostatní školy získaly statut veřejných škol. Od tohoto roku je možné zakládat soukromé vysoké školy (Výroční zpráva MŠMT, 2001). V současnosti je připravována reforma vysokých škol, která by mimo měla školám zajistit větší autonomii². Reforma by zavedla na veřejných školách školné, nově by bylo možno odebrat vysokoškolský titul získaný podvodem. Mezi další novinky reformy patří nepřenosnost titulů docent a profesor, rozdělení škol na výzkumné a ostatní, kdy pouze školy výzkumné by mohly udělovat titul doktor. Na školách by se měla začít zohledňovat kvality výuky a provázanost s výzkumem, ne pouze kvantita absolventů [www.studenta.cz] [cit.2012-4-28].

Dne 7. února 2001 vláda schválila *Národní program rozvoje vzdělávání v ČR*, tzv. *Bílou knihu*. Na základě tohoto programu byl zpracován *Dlouhodobý záměr rozvoje vzdělávání a výchovně-vzdělávací soustavy*. Reforma spočívá v přechodu od jednotných osnov pro všechny školy k vytvoření rámcových vzdělávacích programů dle stupně školy. Na základě RVP si každá škola vytvoří svůj vlastní školní vzdělávací program. Schvalování RVP a zavádění ŠVP probíhá postupně, od září 2012 by mělo dojít ke 4. etapě, kdy se v 1. ročnících středních odborných škol a učilišť začne vyučovat podle ŠVP [www.msmt.cz][cit.20012-15-4].

2. Obec Jedovnice

Městys Jedovnice se nachází na Moravě, přibližně 25 kilometrů severovýchodně od jihomoravské metropole Brna, v kotlině mezi lesy. Jedovnice mají bohatou historii, která sahá

² Odpůrci reformy tvrdí praví opak. Správní rada univerzity, jmenovaná ministr školství ze dvou třetin na doporučení vysokých škol, z jedné třetiny na základě vlastního uvážení se souhlasem vlády České republiky, by měla nově rozhodovat o rozpočtu vysokých škol, což by jejich autonomii neposilovalo, ale naopak utlumovalo [www.studenta.cz] [cit. 2012-4-28].

do 12. století. První osadníci přišli do jedovnické kotliny po roce 1180. Za zakladatele Jedovnic je považován Crha z Čeblovic, který pocházel z Tišnovska. Území táhnoucí se od dnešních Jedovnic po Drahaný dostal darem od krále Václava I. za svoji statečnost, kterou prokázal při pokusu rakouského vévody dobýt hrad Děvíčky (Pokladník, 1994).

O původu názvu Jedovnic panuje pověst, že když Crha přijel do osady, kterou tvořilo pouze několik domů, zeptal se jednoho muže, jak se tato osada jmenuje. Dostalo se mu odpovědi, že zatím nijak. Crha se tedy zeptal: „Tak já teda jedo v nic?“ [www.jedovnice.cz] [cit.2012-27-1] a rozhodl se, že obec pojmenuje Jedovnice. Podle Josefa Plcha, regionálního historika, se jedná opravdu jen o pěknou povídku, na které není nic pravdivého. Jak říká Plch: „Nejstarší doložený název vsi je totiž Jedovice. Myslím, že název je podobně jako třeba u Petrovic odvozen od mužského jména. Existovalo staročeské jméno Jed a ještě běžnější bylo jméno Děd. U mnoha vsí v minulosti kolísalo počáteční D a J, třeba Děčín Ječín. I naše Jedovnice jsou dvakrát zmíněny jako Dědovice.“ (Kulaviaková, 2012).

Crha povolal řemeslníky a začal mýtit husté lesy v okolí, aby zde mohly vznikat nové vesnice. Roku 1251 Crha umírá a dědictví rozdělí mezi své tři syny. Jedovnické panství připadlo Bohušovi, který se jej zřekl ve prospěch svého bratra Hartmana. O předání panství byla sepsána zpráva, která se tak stala nejstarší písemnou zmínkou o Jedovnicích (Pokladník, 1994).

Roku 1335 udělil král Jan Lucemburský městečku Jedovnice právo na lesy Stříbrnku a horu Homolou, jakožto trvalý majetek městečka, a povýšil jej na municipální město³. Panství bylo tehdy majetkem Voka I. z Holštejna. Jedovnice se staly ekonomickým centrem panství Holštejnů. Součástí obce byl i hrdelní soud. Jedovnice také získaly znak, červený štít s modrým jelenem (příloha 7.2.). Jedovnice byly prosperujícím městečkem, kde se dařilo rybolovu, byly centrem obchodníků a řemeslníků. Situace se změnila za husitských válek. Při proniknutí husitských vojsk do panství Holštejnů vojáci plenili a rabovali. Jelikož byla velká část obyvatelstva německy mluvící, za strachu před husity obce opustili. Oblast se počestila a došlo k přejmenování vesnic, mimo jiné z Gedwitz⁴ na Jedovnice (brožura Jedovnice, 2001).

³ Město, které kromě závislosti na vrchnosti mělo i svoji správu, zejména v hospodářských a soudních záležitostech (Kolektiv autorů, 2008)

⁴ Německý název naznačující, že se v kotlině držely dým a jedovaté plyny vzniklé při výrobě dřevěného uhlí (Pokladník, 1994).

Mezi lety 1464 až 1573 byly Jedovnice v držení pánů ze Želetavy. Za jejich panování byly zrušeny mnohé výsady a práva, městečko upadlo. V druhé polovině 16. století městečko koupil Bernard II. a opět nastala doba rozkvětu. Roku 1579 císař Rudolf II. potvrzuje Jedovnicím právo na znak a povoluje užívání obecního razítka. Razítko s přední půlí jelena a letopočtem 1579 bylo používáno do roku 1950. Taktéž povolil poddaným dva výroční trhy a týdenní trh. Tyto trhy se konaly po celých 360 let až do druhé světové války (Pokladník, 1994).

Roku 1720 se Jedovnicím dostalo velké vymoženosti. Karel Ludvík hrabě z Rogendorfu svobodný pán z Molenburku založil v Jedovnicích školu⁵. Školní docházka byla až do vyhlášení Všeobecného školního řádu roku 1774 nepovinná. Během následujících let docházelo k dalšímu rozvoji nejen Jedovnic, ale celého panství. Dne 7. května 1822 vypukl v obci největší požár v celé obecní historii. Shořelo 54 domů, kostel, fara, radnice. Shořelé domy se nahradily novými a až do první světové války byly Jedovnice opět prosperující obcí. Válečné roky byly jako všude ve státě poznamenány hladověním a strachem o život. Po skončení války se obec opět postavila na nohy a následovaly roky spokojenosti a blahobytu. Vše se změnilo za druhé světové války. Přišlo rozhodnutí o vystěhování Jedovnic k 1. listopadu 1943. Podle plánů nacistického vedení se měla obec přeměnit ve vojenský prostor. Termín byl zásluhou zástupců obce posunut a k vystěhování nikdy nedošlo. Nejhorší dny pro obyvatele Jedovnic přišly až na samém konci války. Dne 25. dubna 1945 začaly jednotky Rudé armády s bombardováním obce, jelikož tu sídlilo německé velení. Bylo zabito několik lidí, zničeno mnoho domů a hospodářských budov. Po osvobození ovládla obec všudypřítomná euforie a obyvatelé se opět mohli svobodně nadechnout. (Pokladník, 1994).

Od 50. let se začala obec rozvíjet a stala se vyhledávaným rekreačním střediskem. V současnosti žije v městyse Jedovnice asi 2 700 lidí a jsou známým střediskem vodních sportů.

⁵ Před založením školy se mohli svobodně vzdělávat jen vybraní jedinci se souhlasem vrchnosti. Po vzniku školy se stalo vzdělání dostupnější pro širší okruh obyvatelstva (brožura Jedovnice, 2001).

3. Počátky školy

Blanenský okres v 50. letech byl průmyslový, avšak nenacházela se tu žádná škola, která by poskytovala kvalifikované absolventy pro významné závody jako ČKD Blansko, národní podnik (dále jen n.p.) Metra Blansko, Keramostroj Blansko⁶, závody Jiřího Dimitrova a jiné. Tyto závody měly podnikové třídy na průmyslových školách v Břeclavi a v Brně, usilovaly tedy o zřízení průmyslové školy i v blanenském okrese. Jejich úsilí bylo dlouho marné, neboť se nenašlo vhodné místo. Situace se zlepšila až v roce 1952, kdy se uvolnily prostory v nové budově osmileté střední školy⁷ po zrušené zemědělské škole. Konečné rozhodnutí o zřízení pobočky průmyslové školy v Jedovnicích padlo v září 1952 (Kronika průmyslové školy v Jedovnicích – dále jen PŠ v Jedovnicích).

Dne 3.ledna 1953 se začíná psát historie pobočky První průmyslové školy strojnické v Brně. Došlo k převedení pěti tříd z průmyslové školy v Břeclavi – 1., 2. a 3. ročník čtyřleté školy strojnické, 1. a 2. ročník mistrovské školy strojnické. Nová pobočka tak začínala se 154 žáky. První zázemí bylo značně provizorní. Jelikož mnoho studentů bylo z jiných okresů, vznikl první dřevěný internát pro 80 studentů, který se tak stal vůbec první budovou školy (Almanach 20 let Střední průmyslové školy strojnické v Jedovnicích – dále jen SPŠS v Jedovnicích).

3.1. První školní rok

Aby bylo možné splnit podmínky pro přesun pěti tříd z Břeclavi do budovy základní školy v Jedovnicích, musely pomoc při přípravě zázemí přislíbit i závody: Adamovské strojírný, ČKD Blansko, Keramostroj Blansko. Bylo zapotřebí připravit nejen učebny, ale také kabinety pro učitele, dílny pro odbornou praxi, vnitřní zařízení, kuchyň, vybavení a také personál. Strojní dílna vznikla na tzv. „horní pile“, která byla majetkem rodiny Julínkových a byla znárodněna. Do dílny byly převezeny stoje a nástroje z Břeclavi. I přes velmi krátký termín se vše stihlo a škola mohla začít fungovat. 3. ledna 1953 tak začalo vyučování (Almanach 20 let SPŠS v Jedovnicích).

⁶ Od roku 1963 součástí adamovského Adastu. (brožura Blanensko 45'-68', 1968).

⁷ Viz. soustava škol poskytující základní vzdělání po přijetí školského zákona v roce 1953, s. 13.

První rok v novém prostředí byl pro všechny náročný. I přes nesmírnou snahu podniků byly podmínky provizorní. Bylo zapotřebí ubytovat některé učitele s rodinami, kapacity internátu taktéž nedostačovaly, pro dívky byla pronajata část vily paní Sahánkové v blízkosti školy a pro chlapce část Tyršova tábora v blízkosti jedovnického rybníka Olšovec. Za přispění Kontrolního národního výboru (dále jen KNV) v Brně bylo rozhodnuto, že v roce 1954 se začne s výstavbou budovy nového domova mládeže. Na úpravě okolí školy odpracovali učitelé i studenti několik tisíců brigádnických hodin. Škola na jaře zahájila opravu dílen, neboť se na „horní pile“ uvolnily prostory. Vznikla tak modelárna, svařovna, kovárna a zámečnická dílna. Tyto úpravy opět proběhly za materiální a finanční pomoci blanenských závodů (Kronika PŠ v Jedovnicích).

Škola se osvědčila a 1. září 1953 začíná první školní rok na samostatné Střední průmyslové škole strojnické v Jedovnicích. Ve školním roce 1953 / 1954 maturovalo prvních 34 absolventů školy. Tito maturanti započali své studium ještě na škole v Břeclavi. Jeden maturant neprospěl, čtyři byli doporučeni k dalšímu studiu na vysoké škole – mezi nimi jedna dívka. Téměř všichni absolventi našli pracovní uplatnění v průmyslových závodech na Blanensku. Úspěšně zakončili studium také žáci nižší školy mistrovské. Tyto třídy se již v budoucnu neobnovovaly (Kronika PŠ v Jedovnicích).

3.2. 50. a 60. léta

Ve školním roce 1954 / 1955 byla ministerstvem školství přidělena škole specializace V 48 – Vodní motory. Po dohodě se závodem Jiřího Dimitrova byla vypracována osnova, podle níž se učilo ve 4. ročce. Jelikož tato specializace byla velmi úzká, nevyhovovala všem blanenským podnikům a bylo pravděpodobné, že by se nepodařilo umístit všechny absolventy, byla ve školním roce 1955 / 1956 změněna na specializaci V 26 – Technologie strojírenství. Tato specializace vyhovovala všem podnikům na okrese (Kronika PŠ v Jedovnicích).

Od září 1955 je ke škole přiřčena Průmyslová škola pro pracující v Adamově. Celkový počet žáků tak stoupá na 315, z toho 221 žáků v sedmi třídách na denním studiu a 94 žáků ve čtyřech třídách školy pro pracující. Škola se již od svého počátku potýká s nedostatkem učitelů, chybí především vyučující technických předmětů a vychovatelé na

domov mládeže. Na škole pro pracující vypomáhají externisté – učitelé z jiných průmyslových škol a průmyslových podniků (Kronika PŠ v Jedovnicích).

Na podzim 8. října 1955 byla dokončena budova nového žakovského domova, který patřil k nejmodernějším v republice. Tato stavba byla financována státem ve výši dva a půl milionu korun. Kapacita byla 120 lůžek a domov byl o prázdninách využíván ke školením a rekreacím. Na úpravách okolí se podíleli žáci školy. Stará budova žakovského domova sloužila jako sklady, v části prostor byly zřízeny rýsovný a učebna branné výchovy. Žáci a učitelé školy se během mnoha brigádnických hodin podíleli také na stavbě nového hřiště. Brigády se neomezovaly pouze na úpravy kolem školy, ale pořádaly se také bramborové, chmelové, žňové a další brigády. Žáci průmyslové školy na nich projeví svůj kladný vztah k manuální práci a obvykle bývaly jedni z nejlepších pomocníků (Almanach 20let SPŠS v Jedovnicích).

V následujících školních rocích docházelo k prudkému nárůstu počtu tříd večerního studia. Od září 1958 byly škole přiděleny Průmyslové školy pro pracující při Metře Blansko, při závodech Jiřího Dimitrova v Blansku, v Boskovicích, Letovicích a ve Svitavách. Ředitelství školy nemohlo převzít večerní školy v Boskovicích a ve Svitavách kvůli jejich odlehlosti, obtížnému spojení a obavy o nedostatečnou kontrolu. Na začátku 60. let však i přes obavy ředitelství školy došlo ke zřízení večerní školy v Minervě Boskovice, Agrostroji Letovice, ve Velkých Opatovicích a v n.p. Moravské keramické závody v Rájci. V těchto třídách se bude vyučovat obor 041-01/2 – Strojírenská technologie, v Rájci to bude obor 062-03/2 – Žáruvzdorná keramika. Počet tříd večerní školy se pohybuje kolem 20-25 každý školní rok. Večerní vyučování probíhalo třikrát týdně, vždy odpoledne v době od 13:30 – 18:30 hodin s 15 vyučovacími hodinami za týden (Kronika PŠ v Jedovnicích).

Pro školní rok 1963 / 64 byly pro velký zájem o studium na škole otevřeny tři třídy 1. ročníku, celkem je na denním studiu 289 žáků v devíti třídách. Projevil se tak dlouholetý problém s nedostatkem místa a potřeba školy mít vlastní budovu. Jedna třída musela být umístěna do studovny Domova mládeže. Následující školní rok je situace ještě horší. Na denním studiu je deset tříd, škola má k dispozici ale pouze sedm místností – kmenových učeben. Vedení školy se situaci snaží řešit ve stávajících prostorách a dvě učebny zřídí na chodbě. Tyto učebny byly průchozí a ostatní žáci přes ně volně procházeli. Jedna učebna stále chybí, a tak je „stěhovavá“ – žáci této třídy se přemísťují do učeben té třídy, jejíž žáci jsou

právě v dílnách. Problém nedostatku prostoru se netýkal pouze učeben. Škola neměla sborovnu pro učitele, chyběly odborné laboratoře. Z iniciativy učitele elektrotechniky byla v suterénu školy vybudována malá elektrolaboratoř, která však stačila pouze na základní jednoduché měření. Jako rýsozna sloužily dvě upravené místnosti dřevěného baráku, dřívější žákovský domov. Tyto rýsozny se daly využívat ovšem pouze v období, kdy nebylo nutné topit. Vybavení dílen je o trochu uspokojivější, nikoliv ideální. Stroje jsou zastaralé a opotřebované. Není dostatečný počet pracovišť vybavených stroji (Kronika SPŠ Jedovnice).

Nevyhovující podmínky pro fungování školy si uvědomuje i vedení blanenských a adamovských závodů, a tak v roce 1965 podniknou společně s vedením školy pokus o postavení nové budovy průmyslové školy v Blansku. Byl vypracován úvodní projekt a stavba měla být zahájena v roce 1966. Budova měla stát na místě dnešní Střední odborné školy a Středního odborného učiliště Blansko. Od stavby bylo upuštěno a vedení školy se snažilo dosáhnout alespoň zlepšení materiálního vybavení. Byla tak zbudována odborná učebna chemie, doplněna elektrotechnická laboratoř a nakoupeny nové pomůcky (Kronika PŠ v Jedovnicích).

Žáci nezahálí ani v létě a chodí na letní práce do blanenských závodů. Zde si vyzkoušejí, co jejich obor obnáší v praxi a projdou si různými úseky výroby. Od školního roku 1962 / 1963 je zavedena povinná výrobní praxe pro žáky 1. ročníků. Tato praxe se uskutečňuje v závodech Adast a ČKD Blansko. Při průzkumu uplatnění žáků v praxi bylo zjištěno, že mají nedostatečné základní znalosti z oblasti administrativy a mají problém s vyřizováním běžných písemností, ať již šlo o korespondenci či zpracování dokumentace. Proto škola zažádala o povolení předmětu Technika administrativy. Roku 1967 bylo žádosti vyhověno a žáci 2. a 3. ročníku si mohli zvolit tento nepovinný předmět, který byl pro jejich budoucí povolání neméně důležitý. Pro účely tohoto předmětu byla v domově mládeže zřízena písařna (Kronika PŠ v Jedovnicích).

Problém s nedostatkem místa a absencí vlastní budovy školy byl příčinou, že se objevovala otázka oprávněnosti školy a byla ohrožena její existence. Nová budova školy by stála mnoho milionů a její stavba by trvala několik let. Vedení školy se to zdálo nereálné. Přišlo proto s návrhem nástavby a přístavby s investicí do dvou milionů korun. Toto řešení bylo mnohem reálnější, i když pro příští generace méně pohodlné. Až do roku 2007 chyběl spojovací krček, z budovy do budovy se tak muselo přecházet za každého počasí. Rok 1968

ovšem přinesl zdrcující nařízení, škola nesmí přijímat nové studenty a má „doběhnout“. Mnoho učitelů po tomto nařízení rezignovalo a nebyť několika vytrvalých učitelů a vedoucích pracovníků průmyslových závodů, kteří o záchranu školy bojovali, znamenalo by to s největší pravděpodobností konec Střední průmyslové školy strojnické v Jedovnicích. Díky vytrvalé snaze několika jedinců se podařilo škole získat nové stroje do dílen a dosáhnou tak požadované úrovně vybavení strojnických laboratoří. Učitelé technických předmětů také začali více spolupracovat se závody, aby si odstranili své případné nedostatky v oblasti nové technologie, zpracování výrobních výkresů a postupů a jiné. Roku 1970 nastupuje do školy nové vedení, dochází ke stabilizaci učitelského sboru a vzniká komplexní studie etapové výstavby školy. Tím je hrozba zániku zažehnána, škola získává pevné postavení mezi odbornými školami v celé Československé republice (Almanach 30 let SPŠS Jedovnice).

4. Etapová výstavba školy a léta 70.

Celá 70. léta by se dala nazvat jako „budovatelská“, neboť započala výstavba jednotlivých budov školy (příloha 7.4.). Podařilo se tak vyřešit mnohaletý problém s nedostatkem místa a absencí odborných laboratoří. Na výstavbě budov se v duchu socialistické pomoci a v rámci splnění svých závazků podíleli i učitelé a studenti, kteří tu odpracovali mnoho brigádnických hodin. S vybavením odborných učeben a dílen pomohly patronátní závody školy.

Jelikož chronologický popis výstavby a vybavování školy uvádím v příloze, jen ve stručnosti popíšu, co vše se v 70. letech podařilo vybudovat. Byla zřízena moderní jazyková laboratoř, do provozu byla uvedena školní tiskárna. Nad domovem mládeže vyrostla nástavba, čímž škola získala 8 tříd a kabinety. Ve škole je po dlouhém úsilí zřízeno středisko výpočetní techniky, moderní rýsovna a provedena generální oprava dílen. Roku 1976 se začala stavět budova odborných laboratoří, ve které se od školního roku 1977 / 1978 vyučovalo. Postavena byla první hala strojních dílen, která byla vybavena na tehdejší dobu velmi moderními stroji (Almanach 30 let SPŠS Jedovnice).

Během této dekády se vedení školy nezabývalo pouze nedostatkem místa a budováním nových prostor. Další nepříjemný problém vyvstal v návaznosti na události ze srpna 1968, problém politické angažovanosti vyučujících. Ještě před zahájením školního roku 1970 / 71

byli z funkce odvolán ředitel školy, zástupce ředitele a čtyři učitelé. Všichni byli přeloženi na jiné školy. „Očista“ pedagogického sboru od politicky nevyhovujících jedinců byla nevyhnutelná. Od konce 60. let probíhaly pohovory s učiteli, hlavně s nestraníky a jinostraníky. Byl kladen velký důraz na politické zaměření učitelů a jejich rodin. Jelikož se každý týden konaly třídnické hodiny, na kterých se probíraly mimo jiné i politické aktuality, vedení školy a příslušné úřady velmi bedlivě kontrolovali, jaký postoj který učitel zastává. Zda nehaní ideály socialistické republiky a neprosazuje své vlastní ideály.

Velmi pečlivě byl vybírán vyučující předmětu Občanská nauka, od kterého se neočekávala pouze mravní výchova žáků, ale především výchova v duchu komunistické morálky a socialistického životního stylu. výchovy žáků (Kronika PŠ v Jedovnicích). Po politicky uvolněných 60. letech bylo potřeba, aby škola připravovala mládež v souladu s potřebami socialistické společnosti (Walterová, 2004). K této době neodmyslitelně patří důraz na třídní původ žáků, politickou příslušnost žáků a jejich rodin. V každém školním roce převládají žáci z dělnických a rolnických rodin. Škola se patřičně politicky a veřejně angažovanými pedagogy a dostatečným počtem žáků dělnických a rolnických rodin dostala do přízně důležitých orgánů a upevnila si své postavení.

Na počátku 70. let se projevil nedostatek absolventů. Bylo to dáno i zvýšeným počtem maturantů, kteří se místo nástupu do zaměstnání rozhodli pokračovat ve studiu na vysoké škole. Oproti rokům šedesátým, kdy na vysokou školu pokračovalo po maturitě malé procento studentů, o desetiletí později to bylo až 40% absolventů. Čerství absolventi školy se hlásili především na vysoké školy technického zaměření, z dalších škol to byly na příklad vojenské, ekonomické, zemědělské, pedagogické a právnické. Zejména n.p. Adamovské strojírný se potýká s nedostačujícím počtem nových technických pracovníků. Jelikož další blanenský závod staví novou halu a je tedy předpoklad po větší poptávce absolventů v následujících letech, podalo vedení školy žádost na Odbor školství o otevření tří ročníků denního studia pro příští roky. Této žádosti bylo vyhověno a v příštích letech byli přijímáni studenti do tří tříd prvních ročníků. Na škole se vyučovalo ve dvou oborech – obor 23-81-6 Strojírenství a obor 23-82-6 Přístrojová a automatizační technika. Na večerním studiu bylo 10 tříd, z nichž devět bylo z oboru Strojírenství a jedna třída oboru 23-63-6 Měřicí a automatizační technika, jedna třída byla pomaturitního studia (Kronika PŠ v Jedovnicích).

5. Od let 80. po nové milénium

Následujících dvacet let je plných změn. Jedovnická škola si drží dobré postavení mezi ostatními průmyslovými školami v republice, čehož dosahuje nejen dalším budováním nových objektů a modernizací technického vybavení, ale také vysokou odborností svých pracovníků a spoluprací s průmyslovými podniky. S postupujícím technickým pokrokem se mění i poptávka po zaměření absolventů. Škola na to reaguje změnou oborů, které by byly pro budoucí studenty více atraktivní. V 90. letech upadá zájem o bor Strojírenství, vedení školy se proto rozhodne pro jeho inovaci ve spolupráci s průmyslovými závody. Po listopadu 1989 a umožnění zřizování soukromých škol, kterých na okrese vznikne několik, začíná tvrdý konkurenční boj o uchazeče o studium. Škola se musí propagovat všemi způsoby, což zajistí v několika budoucích letech otevření více jak dvou tříd prvních ročníků (Kronika PŠ v Jedovnicích).

5.1. Léta 80.

Pokračuje se v budování nových objektů školy. Je dokončena výstavba školních dílen, ve kterých se začalo k 15. říjnu 1981 s pravidelnou výukou. Školní rok 1981 / 82 by se dal s nadsázkou nazvat rokem samostatnosti. Od tohoto školního roku již škola není závislá na prostorách Základní devítileté školy. K 1. září 1982 byla dokončena další etapa výstavby školy – dvě poschodí nad laboratořemi. Vznikla tak dostačující kapacita pro všechny třídy, studovny na domově mládeže byly taktéž zrušeny. V nových prostorách byla dále zřízena učebna pro brannou přípravu a všeobecně vzdělávací předměty a dvě rýsovny. V budově základní školy je ponechána pouze jazyková laboratoř a studenti využívají tělocvičnu. Ve stejném roce se započalo s výstavbou Haly II školních dílen, která byla úspěšně dokončena v roce 1984 (Almanach 30 let SPŠS Jedovnice).

Budování školy nebylo svěřeno pouze dodavatelským firmám. Každý rok si zaměstnanci i žáci školy dali v rámci oslav některého z významných komunistických výročí⁸ závazek na pomoc při výstavbě. Žáci odpracovali po třech dnech a zaměstnanci po jednom týdnu bez nároku na odměnu. Jak bylo uvedeno v duchu tehdejších ideálů a názorů, žáci tím

⁸ Např. Osvobození Československa Sovětskou armádou, Velká říjnová socialistická revoluce, Vítězný únor a další.

dokázali svůj kladný vztah k manuální práci a uvědomění si hodnoty socialistického majetku. Pomoc na stavbě nových budov školy a úpravách okolí nebyla jedinou veřejně prospěšnou činností. Žáci všech ročníků se pravidelně zúčastňovali bramborových brigád, pomáhalo se senem, byly pořádány lesnické brigády (Kronika PŠ v Jedovnicích).

V první polovině 80. let se ustálil počet tříd denního studia na 12. Obvykle byly v 1. ročníku otevírány dvě třídy oboru Strojírenství a jedna třída oboru Přístrojová a automatizační technika. Na počátku 80. let se večerní studium pro pracující změnilo na dálkové studium. Nové ročníky večerního studia již nebyly otevírány, stávajícím bylo umožněno dostudovat na škole. Konzultace probíhaly jedenkrát za týden přímo na škole. V průběhu let 80. o dálkové studium zájem upadá, a tak bylo ve školním roce 84 / 85 zrušeno.

Od školního roku 1984 / 1985 se začalo vyučovat podle nové výchovně – vzdělávací soustavy. Žáci nastupující do prvních ročníků se tak začali učit podle nových osnov a nových učebnic, starší ročníky dobehly podle starého systému. V tomto školním roce byly pro velký zájem uchazečů o studium otevřeny v 1. ročníku čtyři třídy. Na škole se začal vyučovat nový elektrotechnický studijní obor – Automatizační technika. Pro přehled uvádím obory, které se vyučovaly, v závorce uvádím počty tříd pro školní rok 1984 / 1985.

23-81-6 Strojírenství (6 tříd),

23-82-6 Přístrojová a automatizační technika (3 třídy),

23-07-6 Strojírenská technologie (2 třídy),

23-84-6 Strojírenská konstrukce (1 třída),

26-66-6 Automatizační technika (1 třída).

O obor Automatizační technika byl v následujících letech největší zájem z nabízených oborů.

Školní rok 1989/ 1990 znamenal převrat nejen v politice, ale také ve školství. Události po 17. listopadu 1989 nenechaly nikoho chladným. Z ústavy byl odstraněn článek o vedoucím postavení KSČ, vláda byla složena z nekomunistických politiků a školství nastoupilo cestu demokratizace. V souladu s depolitizací škol byla zrušena základní organizace KSČ, odbočka školní organizace Socialistického svazu mládeže, Revoluční odborové hnutí. Namísto zrušených organizací byly ustanoveny nové odbory – zaměstnanci jedovnické školy se stali členy Českomoravského odborového svazu. Změny na politické scéně se odrazily i ve

vyučovacím procesu, změnu náplně učiva byla nevyhnutelná. Celostátně byla zrušena dosavadní forma výuky občanské nauky, zčásti i forma výuky dějepisu. Výuka české a slovenské literatury byla modifikována. Další výraznou změnou bylo vyučování cizích jazyků, kdy se do popředí po mnohaletém prosazování ruštiny dostává angličtina s němčinou. Taková změna se promítla do složení učitelského sboru, kdy byl nedostatek vyučujících angličtiny a němčiny a naopak přebytek ruštinářů. Změnou, která se dotkla všech středních škol v republice, bylo nařízení tehdejšího ministra školství Milana Adama, o odvolání všech ředitelů z funkce. Bylo vypsáno výběrové řízení a novým ředitelem průmyslové školy se stal ing. Zdeněk Šmahel (Kronika PŠ v Jedovnicích).

5.2. Porevoluční doba

Již zahájení prvního školního roku po revoluci bylo odlišné oproti dřívějšímu. V minulých letech zahájení nového školního roku bylo slavnostní, konalo se v kulturním domě, ředitel školy měl projev, obvykle se zúčastnil alespoň jeden funkcionář. Nové zahájení proběhlo v pracovním duchu, konalo se ve třídách (Kronika PŠ v Jedovnicích) .

K 31. prosinci 1990 byl zrušen Jihomoravský Krajský národní výbor (dále jen Jm KNV), tím byla zrušena i Hospodářská správa škol a školských zařízení Jm KNV. Jedovnická škola tak získala částečnou právní subjektivitu, její řízení přešlo na Okresní úřad, školský referát v Blansku. Od 1. ledna 1991 vstoupil v platnost zákon České národní rady *o státní správě a samosprávě ve školství*. Ze získané právní subjektivity, ekonomické samostatnosti a v důsledku limitovaných finančních prostředků ve školství plynula zvýšená odpovědnost ředitele za provoz a finance školy. Vzrostl význam vedlejší hospodářské činnosti školy. Pracovníci dílen využívali své zkušenosti a výrobní zařízení dílen k ekonomickému prospěchu školy. Byly tak například vyrobeny tři přívěsy na přepravu lodí, větrné čerpadlo, kovový nábytek pro Úřad práce v Blansku, rozvodné skříně pro plynové přípojky při plynofikaci Jedovnic a jiné. Další příjem pro školu představovalo pronajímání domova mládeže přes hlavní prázdniny (v pozdějších letech, když nebyla kapacita domova vytížena žáky ani na 50%, pronajímaly se pokoje i během školního roku). Během 90. let se výnos vedlejší hospodářské činnosti omezil na pronájem ubytovacích, stravovacích a hospodářských kapacit školy soukromým osobám k podnikání. Zisků z vedlejší hospodářské činnosti se

využívá kromě vybavování školy také na podporu vzdělávacích akcí pro pracovníky školy (Kronika PŠ v Jedovnicích).

Ve školním roce 90 / 91 došlo ke změnám ve studijních oborech. Obory Strojírenská technologie a Strojírenská konstrukce byly v 1. a 2. ročníku sloučeny do jednoho oboru Strojírenství. Ve 3. a 4. ročnících se ponechaly zvlášť. Od roku 1990 se tedy na škole vyučuje v těchto oborech:

23-81-6 Strojírenství (6 tříd)

26-66-6 Automatizační technika (4 třídy)

23-07-6 Strojírenská technologie (4 třídy)

23-84-6 Strojírenská konstrukce (2 třídy)

U oborů došlo ke změně učebního plánu, kdy byla posílena výuka cizího jazyka povinnými třemi hodinami týdně. Dále byla zrušena branná výchova a rozšířena nabídka volitelných předmětů. Došlo také k celkovému omezení mimoškolních akcí žáků a schůzí a školení učitelů. Omezení mimoškolních činností se tak projevilo i na budování školy. Oproti dřívějším letům se na opravách a stavbě začaly větší mírou podílet dodavatelské firmy. Vedení školy nezahálí a v rámci finančních možností vybavuje školu výpočetní a didaktickou technikou – byly pořízeny nové počítače třídy PG IBM, kopírovací stroj a další. Technika není pořizována pouze na náklady vynaložené školou. Podpora spřátelených podniků školy se již od vzniku školy nevztahuje jen na odbornou praxi žáků, ale jde i o finanční dary, popřípadě darování nové techniky či učebního modelu do odborných předmětů (Kronika PŠ v Jedovnicích).

O letních prázdninách roku 1991 se podařilo umístit šest žáků 3. ročníků školy na praxi v zahraničí. Žáci byli v Rakousku u firmy Foster. Realizace této praxe byla úspěchem pro vedení školy, které usilovalo o navázání styků s rakouskými průmyslovými podniky a tamními školami. Spolupráce s touto firmou pokračovala i v příštích letech. Kromě Rakouska se podařilo škole navázat kontakt i se školami v Německu a Itálii – konkrétně se jednalo o školy v Ingolstadtu a Rovignu. Pravidelně se uskutečňovaly výměnné pobyty studentů jedovnické školy se zahraničními studenty. Během těchto pobytů se studenti podívali do výroby místních průmyslových podniků, zjistili, jak probíhá výuka na škole obdobného typu v zahraničí a zdokonalovali se v cizím jazyce (Almanach 50 let Střední průmyslové školy Jedovnice – dále jen SPŠ Jedovnice).

Především pro dívky byl na škole otevřen nový studijní obor Strojírenská technická administrativa. Tento obor nabízel kromě výuky dvou cizích jazyků, obchodní korespondence, také intenzivní výuku ekonomiky. Od školního roku 92 /93 byla do učebního plánu zařazena práce ve fiktivní firmě. V rámci ní se studenti účastnili Veletrhu fiktivních firem, kde mohli předvést své obchodní znalosti a ukázat svoji orientaci v ekonomice firmy. Absolventi tohoto oboru budou maturitní zkoušky skládat jak ze strojírenských předmětů, tak z ekonomických předmětů. Jejich uplatnění v praxi bude širší..

Od 1. září 1994 byl na škole otevřen nový učňovský obor Nástrojař. Od tohoto roku nastoupil do funkce ředitel ing. Ladislav Gajda. Nové vedení si uvědomuje tvrdý konkurenční boj škol o nové studenty. Počet středních škol na okrese se díky otevírání soukromých škol zvýšil a situace nebyla snadná. Potřeba školy dobře se prezentovat veřejnosti byla nezbytná. Vybraní učitelé a studenti se pravidelně účastní burzy škol pořádané v Blansku, Vyškově a Boskovicích. Další akcí, která má vzbudit zájem o studium je Den otevřených dveří. Jsou natisknuty propagační materiály, natočena videokazeta o práci školy a jiné. Všechny tyto jsou pečlivě připravovány. Dobrá organizace a připravenost propagačních akcí, vysoká úroveň školy a zájem o absolventy studijních oborů se projeví koncem 90. let, kdy má škola dostatek uchazečů o studium a jako jediné odborné střední škole na okrese je jí povoleno ve školním roce 2000 / 2001 otevřít tři třídy 1. ročníků. (Kronika PŠ v Jedovnicích)

Na počátku školního roku 94 /95 dojde ke změně názvu školy ze Střední průmyslová škola Jedovnice na Integrovaná střední škola Jedovnice. Již delší dobu upadá zájem o studium oboru Strojírenství, o absolventy se strojírenským vzděláním není na trhu práce poptávka, a stále více uchazečů se hlásí na ostatní studijní obory, došlo k otevření výučního oboru Nástrojař, odrazila se tato změna i v názvu školy (Almanach 50 let SPŠ Jedovnice).

V rámci projektu Komenius je do učebny mikroprocesorové techniky umístěn modem-fax, díky kterému je škola součástí sítě. Od tohoto školního roku se studenti 1. a 2. ročníků každoročně podrobují srovnávacím testům. Slouží k porovnání výsledků mezi jednotlivými třídami a ke kontrole zvládnutí učiva.

Pro malý zájem studentů přijatých na obor Strojírenství, byl ve školním roce 95 / 96 první ročník tohoto oboru sloučen s prvním ročníkem oboru Management strojírenství, nově

otevřeným studijním oborem ekonomického zaměření. Vedení školy přišlo s projektem vyšší odborné školy. Na okrese Blansko byla v té době pouze jedna vyšší odborná škola v Boskovicích, která měla ekonomické zaměření. Projekt měl podporu rozhodujících závodů a úřadů v okrese. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy projekt zamítlo (Kronika PŠ v Jedovnicích).

Škola se již několik let potýká s nízkým počtem uchazečů o studium. Ve školním roce 96 / 97 se problém ještě zhoršil. V důsledku přijetí zákona *o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol* byla zavedena povinná devítiletá docházka na základní školy (Walterová, 2004). Na střední školy tento rok nenastoupily první ročníky. Pro nízký počet studentů ve třídách došlo ke sloučení tříd 2. ročníku oboru Strojírenství a Management strojírenství, a 3. ročníku oboru Strojírenství a Strojírenská technická administrativa. Vedení školy bylo nuceno upravit počet členů učitelského sboru. Vyhledky na lepší časy znamenala účast průmyslovky na burze škol. Díky dobré prezentaci jednotlivých oborů se zvýšil počet přihlášek o studium. 9. dubna 1997 se konalo jednání poradního sboru školy. Zástupci průmyslových podniků byli na jednání seznámeni s upadajícím zájmem studentů o obor Strojírenství. Zájem upadá i přes podniky nabízené desetitisícové stipendium pro studenty a jistotu pracovního místa pro absolventy. Obor se jeví pro žáky obtížný, neatraktivní. Škola navrhla inovaci oboru - vypracování návrhu nových osnov v těsné spolupráci s průmyslovými podniky, změnu názvu, který by lépe vystihoval současné potřeby (např. Výpočetní technika ve strojírenství) (Kronika PŠ v Jedovnicích).

Oficiální název školy se od školního roku 97 / 98 opět změnil na staronovou Střední průmyslovou školu, který lépe vystihuje charakter školy. Tento rok je první v celé historii školy, kdy nebyl otevřen v 1. ročníku obor Strojírenství (Kronika PŠ v Jedovnicích).

6. Dnešní škola

Na počátku nového milénia se připravovala z finančních důvodů optimalizace sítě středních škol. Počet žáků končících základní školu neustále klesal, třídy nebyvaly plně obsazeny. Školy byly v roce 2001 převedeny z přímé působnosti MŠMT prostřednictvím okresních školských úřadů pod úřady krajské. Nedostatek financí nutí krajské úřady ke

slučování škol. O existenci školy se obávaly i zaměstnanci jedovnické průmyslové školy. Vedení školy situaci nepodcenilo a pečlivě připravovaná propagace školy, účast na burzách škol, návštěva třídních schůzek v základních školách, vysoká kvalita výuky, potřeba absolventů vyučovaných oborů, inovace oborů a jejich přizpůsobování poptávce na trhu práce, podpora regionu Jedovnice, finanční přínos z vedlejší hospodářské činnosti, to vše se zúročilo v počtu podaných přihlášek zájemců o studium a pomohlo k obhájení samostatné existence školy⁹. Pro velký počet zájemců byly v některých letech otevírány tři třídy 1. ročníků. Ve školním roce 05 / 06 byly dokonce otevřeny čtyři třídy v 1. ročníku. Bylo to vůbec poprvé od roku 1994. Pozitivum znamenalo zahájení výstavby tělovýchovné haly v srpnu 2002. Ve školním roce 05 / 06 mohla průmyslovka díky vyhovujícím prostorám hostit Mistrovství světa České republiky ve florbalu, což byla nepochybně pro školu výborná reklama a příležitost k její další propagaci mezi řady potencionálních studentů (Kronika PŠ v Jedovnicích).

6.1. Příjímání řízení

Tvrký konkurenční boj středních škol na okrese o studenty se podepsal na kvalitě znalostí nových studentů. Aby škola naplnila třídy, stanovil ředitel školy podmínky pro přijetí bez přijímacího řízení. Ty byly první rok stanoveny na takový průměr, aby škola stále mohla u uchazečů zohledňovat kvalitu jejich znalostí. Konkurenční boj byl ovšem neúprosný a průměr známek klesl na maximálně 2,00 v 1. pololetí 9. třídy základní školy (Kronika PŠ v Jedovnicích). Podmínky se už mnoho nezměnily. Také pro uchazeče, kteří se budou hlásit ke studiu v nadcházejícím školním roce 12 / 13 platí, že pokud mají průměrný prospěch maximálně 2,00 z českého jazyka, cizího jazyka, matematiky a fyziky ve 2. pololetí 8. třídy a 1. pololetí 9. třídy základní školy, budou přijati bez absolvování přijímací zkoušky. Ostatní zájemci musejí vykonat zkoušky z českého jazyka a matematiky. Kritériem zohledňujícím se při přijímacím řízení je také účast a umístění se na školních soutěžích a olympiádách [www.spsjedovnice.cz][cit. 2012-4-5].

⁹ Mezi další hlediska posuzovaná zřizovatelem při rozhodování o možnosti sloučení škol patří populační křivka, potřeby regionu, migrace obyvatel a další [www.msmt.cz][cit.2012-15-4].

6.2. Učební obory

Na počátku 21. století byl trh práce přesycen absolventy s ekonomickým vzděláním. V této souvislosti nebyl zájem o studia ekonomicky zaměřených oborů Strojírenská technická administrativa a Management strojírenství. Nové ročníky těchto oborů již nebyly otevírány. Od školního roku 00 / 01 se v rámci oboru Strojírenství vytvořily dvě zaměření – strojírenství se zaměřením na výpočetní systémy CAD, CAM a strojírenství se zaměřením na řízení výroby. Z důvodu klesajícího počtu žáků končících devátou třídou základní školy a boje středních škol o studenty, zažádalo vedení jedovnické školy o schválení nových oborů. Pro žáky ze základních škol o obory denního studia Technické lyceum a Služby cestovního ruchu, které měly do průmyslové školy přilákat více dívek. Pro absolventy tříletých oborů měly být otevřeny obory dálkového studia Provozní technika a Provozní elektrotechnika. Žádost MŠMT zamítlo. Vedení školy podalo žádost opětovně a od školního roku 05 / 06 byl otevřen první ročník oboru Technické lyceum. Ve školním roce 09 / 10 se již do 1. ročníku nenabírají studenti na obor Elektronické počítačové systémy. Byl otevřen nový obor Informační technologie. V letošním školním roce končí poslední třída oboru Technické lyceum (Kronika PŠ v Jedovnicích).

V příštím školním roce 12 / 13 budou otevřeny třídy 1. ročníků v oborech Strojírenství a Informační technologie [www.spsjedovnice.cz] [cit.2012-5-4]. Dle statistických údajů téměř 80% absolventů pokračuje ve studiu na vysoké škole, především na Vysokém učení technickém v Brně (Kronika PŠ v Jedovnicích).

6.3. Vybavení školy

V současné době má škola k dispozici pět klasických počítačových učeben. Jedna učebna je přizpůsobena pro výuku programování jednočipových mikropočítačů. Nejnovější učebna je určena pro výuku počítačové grafiky, studenti v ní mají k dispozici digitální fotoaparát a kameru, tablet, skener. Všechny učebny jsou vybaveny novými počítači, datovým projektořem. Dále se na škole nachází učebna OPS – určená pro výuku montáže počítačů, hardwarové konfiguraci a pro výuku instalace konfigurace operačních systémů. Samozřejmostí je laboratoř fyziky a chemie, které jsou vybaveny speciálně upravenými stoly umožňující studentům provádět chemické a fyzické pokusy.

Hala strojních dílen je díky dřívějšímu zastoupení především strojírenských oborů nadstandardně vybavena. Jsou tu klasické frézky, obráběcí stroje, soustruhy, vrtačky, ale i nejmodernější elektronicky řízené CNC obráběcí stroje (pořízené v roce 2009 v rámci projektu Evropské unie). Dále se tu nachází zámečnická dílna, svařovna, sklad materiálu. Elektrodílny jsou umístěny v samostatné budově. V rámci projektu financovaného z fondu Evropské unie byly v roce 2009 vybaveny dvě odborné učebny moderním zařízením. Nové zařízení těchto učeben a vybavení dílen přispělo ke zvýšení kvalifikace studentů a jejich praktických dovedností. Součástí areálu školy je i posilovna, která neslouží pouze studentům a zaměstnancům průmyslovky, ale je přístupná i pro veřejnost [www.spsjedovnice.cz] [cit.2012-5-4].

6.4. Zahraníční spolupráce

Od roku 1991 se vybraní studenti školy každý rok pravidelně vydávají do Waidhofenu v Rakousku. Jedovnická škola spolupracuje s firmou Forster. V prvních letech si zde studenti splnili odbornou praxi, od poloviny 90. let se účastní také vyučování. V roce 1994 začaly výměnné pobyty se školou Staatliche Fachoberschule v Ingolstadtu. Od roku 1999 se uskutečňovaly výměnné odborné praxe se školou v italském Rovignu. Spolupráce s touto školou skončila v roce 2002. Od následujícího roku navázala průmyslovka spolupráci s další italskou střední školou, Liceo Bodoni. Spolupráce s italskými školami se stala již tradicí, ani v následujících letech průmyslovka neodepřela svým studentům možnost zahraničních výměnných pobytů. Studenti byli v Mateře, Miláně a v letošním školním roce se vypravili do jihoitalského města Francavilla Fontana (Kronika PŠ v Jedovnicích).

Přínosem výměnných pobytů a praxí v zahraničí je zdokonalení se v cizím jazyce, žáci si díky ubytování v rodinách vytvoří osobní kontakty a získají nové přátele. Hlavním přínosem zahraničních praxí je návštěva moderních podniků a zapojení se, byť jen na chvíli do pracovního procesu a absolvování několika vyučovacích hodin ve spřátelené škole. Mnohé studenty to jistě motivuje k dalšímu vzdělávání a touze po zdokonalování.

ZÁVĚR

Ve své bakalářské diplomové práci na téma Historie Střední průmyslové školy Jedovnice jsem popsala vývoj tohoto ústavu od jeho založení až po současnost. Při práci jsem kladla důraz na uvedení všech událostí, které ovlivňovaly chod školy, jako například nedostatek prostor a vyučujících v prvních dvaceti letech existence školy.

Pro správné pochopení celé práce jsem hned jako první kapitolu zařadila komplexní vývoj českého školství od jeho počátku. Vlivem politického dění po roce 1948 a snaze o poskytnutí středoškolského vzdělání veškeré mládeži, se totiž ukázaly nedostatky ve školské soustavě a v průběhu let se tak několikrát měnily v závislosti na hospodářské situaci země. Cílem socialistických škol bylo poskytnout polytechnické vzdělání a vychovávat žáky v souladu s tehdejší ideologií.

Na základě poznatků jsem uvedla důvody, proč byla průmyslová škola na blanensku zřízena, jaké problémy to s sebou neslo nebo proč byla škola umístěna do obce Jedovnice. Blanenský okres byl v té době znám nejen díky Moravskému krasu, ale také množstvím strojírenských závodů. Ty řešily problém nedostatku nových odborných pracovníků a zvyšování kvalifikace stávajících pracovníků. Žádná střední škola na okrese totiž nenabízela obdobné zaměření.

V dalších kapitolách se věnuji popisu historie školy v chronologicky uspořádaných obdobích a jejich vlivu na chod a fungování školy. Za zmínku stojí například výstavba areálu školy v sedmdesátých letech, která znamenala velký krok v podobě pokračování činnosti školy do budoucna, demokratizace školství po převratu v roce 1989. Ve 21. století v důsledku převedení škol pod kraje a neustále klesajícímu počtu studentů došlo k omezování financí, které se promítlo do snižování stavu pedagogického sboru. Kvůli úsporným opatřením probíhá optimalizace sítě středních škol v republice, které škola díky své samostatnosti a potřebě v regionu uniká.

Práce pro mě byla velkým přínosem. Dozvěděla jsem se o problémech, které provázely vývoj českého školství, a uvědomila si důležitost průmyslové školy v naší oblasti.

POUŽITÁ LITERATURA

1. *Cesta ke kvalitě a efektivitě vzdělávání. Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy České republiky v roce 2010.* Praha: MŠMT. 2011. 138 s.142.
ISBN 978-80-211-0617-8.
2. *České priority pro Evropu. Díl I – Vzdělávání v roce 2009 v datech Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy České republiky v roce 2009.* Praha: MŠMT. 2010. 128 s.
ISBN 978-80-211-0605-5.
3. JŮVA, Vladimír. *Stručné dějiny pedagogiky.* 5.rozšířené vydání. Brno:PAIDO. 2003. 91 s.
ISBN 80-7315-062-X.
4. KNIES, Josef. *Blanenský okres.* 1. vydání. Nakladatelství GARN. 2008. 217 s.
ISBN 978-80-86347-89-9.
5. KOLEKTIV AUTORŮ. *Velký slovník cizích slov.* Český Těšín: Nakladatelství Pali. 2008. 807 s.
ISBN 978-80-903875-3-9.
6. KULAVIAKOVÁ, Dagmar. *Jedovnice: městečkem již od středověku,* noviny Deník rovnost extra. 2012, č. 4.
7. POKLADNÍK, Jiří. ROUDNÝ, Jiří. *Z historie Jedovnic.* Obecní úřad v Jedovnicích. 1994. 112 s.
8. *S novým školským zákonem. Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy České republiky za rok 2005.* Praha: MŠMT. 2006. 138 s.
ISBN 80-211-0518-6.
9. SOMR, Miroslav a kol. *Dějiny školství a pedagogiky.* Praha:Státní pedagogické nakladatelství. 1987. 360 s.
10. *Společná odpovědnost. Výroční zpráva MŠMT o stavu a rozvoji výchovně vzdělávací soustavy za rok 2001.* Praha: nakladatelství TAURIS. 2003. 138 s.
ISBN 80-211-0441-4.
11. ŠTVERÁK, Vladimír. *Stručné dějiny pedagogiky.* 1. vydání. Praha:Státní pedagogické nakladatelství. 1983. 382 s.
12. VALIŠOVÁ, Alena. KASÍKOVÁ, Hana. *Pedagogika pro učitele.*2.vydání. Praha:Grada Publishing a.s. 2011. 456 s.

ISBN 978-80-247-3357-9.

13. VESELÁ, Zdenka. *Vývoj českého školství*. 1. vydání. Praha: státní pedagogické nakladatelství. 1988. 153 s.
14. VORLÍČEK, Chrudoš. *České školství v letech 1945 – 2000*. In WALTEROVÁ, Eliška. *Česká pedagogika : proměny a výzvy*. Praha: UK PedF. 2004. 215 s.
ISBN 80-7290-169-9.
15. WALTEROVÁ, Eliška a kol. *Úloha školy v rozvoji vzdělanosti - 1. díl*. Brno: Paido. 2004. 295 s.
ISBN 80-7315-083-2.

POUŽITÉ PRAMENY

1. Almanach *20let SPŠS v Jedovnicích*
2. Almanach *30let SPŠS v Jedovnicích*
3. Almanach *50 let SPŠ v Jedovnicích*
4. Brožura *Blanensko 45' - 68'*
5. Brožura *Integrovaná střední škola Jedovnice*
6. Brožura *Jedovnice 1251 – 2001*
7. Kronika *Střední průmyslové školy v Jedovnicích*

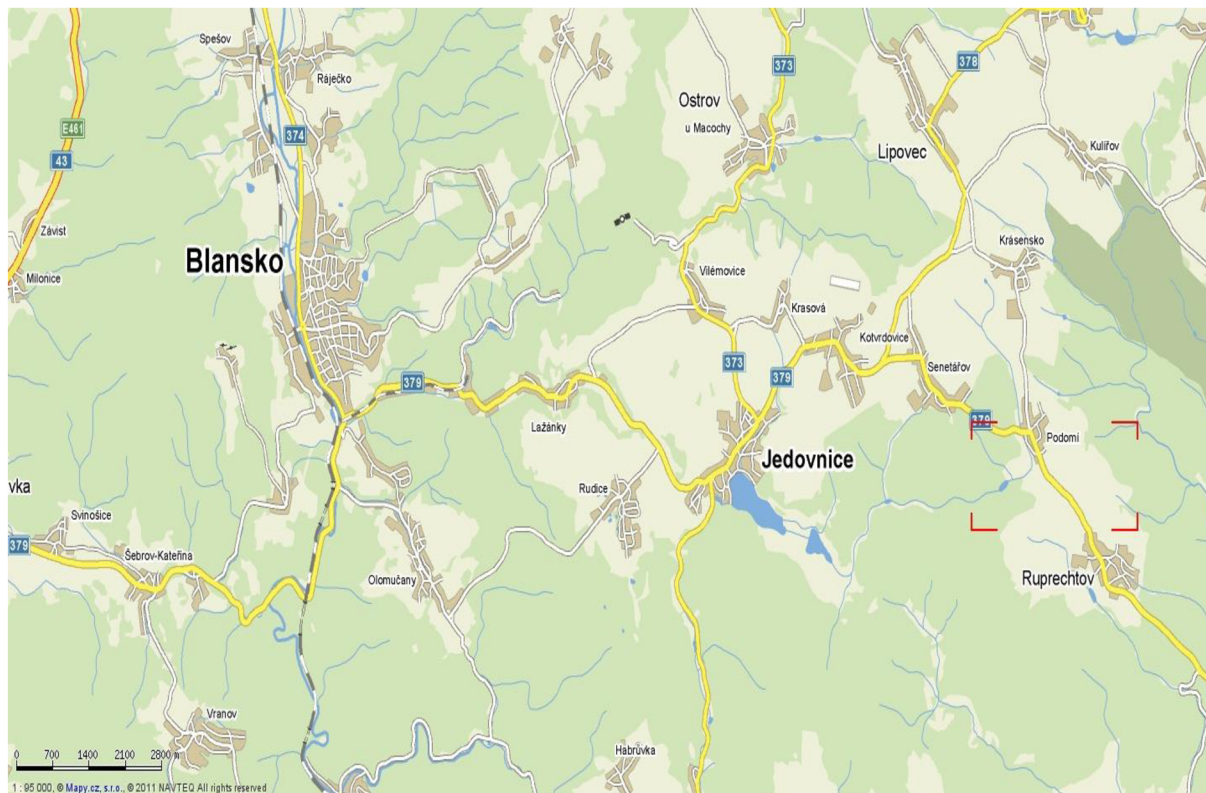
POUŽITÉ INTERNETOVÉ ZDROJE

1. HISTORIK AMATÉR.[online]. Dostupné z < <http://www.plch.info.cz/> >.
2. MAPA.[online]. Dostupné z < <http://www.mapy.cz/#q=jedovnice&x=16.722775&y=49.349998&z=11> >. [cit. 2012-3-6].
3. MŠMT. [online]. Dostupné z < <http://msmt.cz> >. [cit. 2012-4-15].
4. OBEC JEDOVNICE. [online]. Dostupné z <<http://www.jedovnice.cz/>> .
[cit. 2012-1-27].
5. REFORMA VYSOKÝCH ŠKOL.[online]. Dostupné z < www.studenta.cz>.
[cit. 2012-4-28].

6. ÚSTAV PRO INFORMACE VE VZDĚLÁVÁNÍ. Dostupné z < <http://www.uiv.cz> >.
[cit. 2012-4-15].

PŘÍLOHY

7.1. Mapa okolí obce Jedovnice

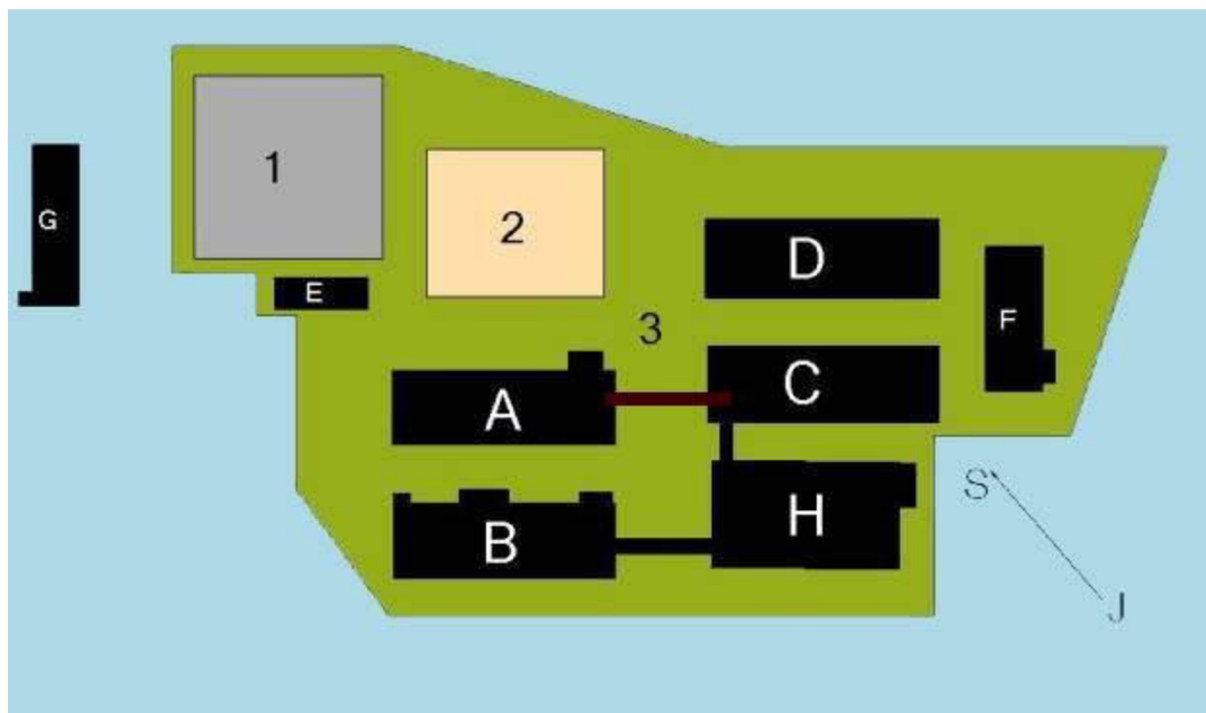
Zdroj: <http://www.mapy.cz/#q=jedovnice&x=16.722775&y=49.349998&z=11> [cit 2012-03-06]

7.2. Erb Obce Jedovnice

Zdroj : <http://www.plch.info/index.php?p=1> [cit 2012-1-27]

7.3. Objekty areálu školy

Zdroj : <http://www.spsjedovnice.cz/?q=vybaveni> [cit 2012-4-20]

A – hlavní budova	E, F – provozní budovy	2 – pískové hřiště
B – pavilon	G - sklad	3 – ostatní prostory
C – dílny I	H - tělocvična	
D – dílny II	1 – asfaltové hřiště	

7.4. Výstavba a vybavování areálu průmyslové školy v datech

- 1954 – zahájena stavba domova mládeže
- 1971 – vypracování projektové dokumentace pro výstavbu školy
 - zřízena školní tiskárna vybavená ofsetovým tiskacím strojem ROMAYOR
 - zřízena zkušebna čerpadel (n.p. ČKD Blansko poskytl provozně schopný model turbíny)
- 1972 – zřízena jazyková laboratoř (vznikla ve výklenku na chodbě a stala se nejmodernější laboratoří na škole)
- 1973 – zahájena realizace nástavby budovy Domova mládeže
- 1974 - zřízení výpočetního střediska, které bylo vybaveno počítačem M3T – 300
 - modernizace a oprava Domova mládeže

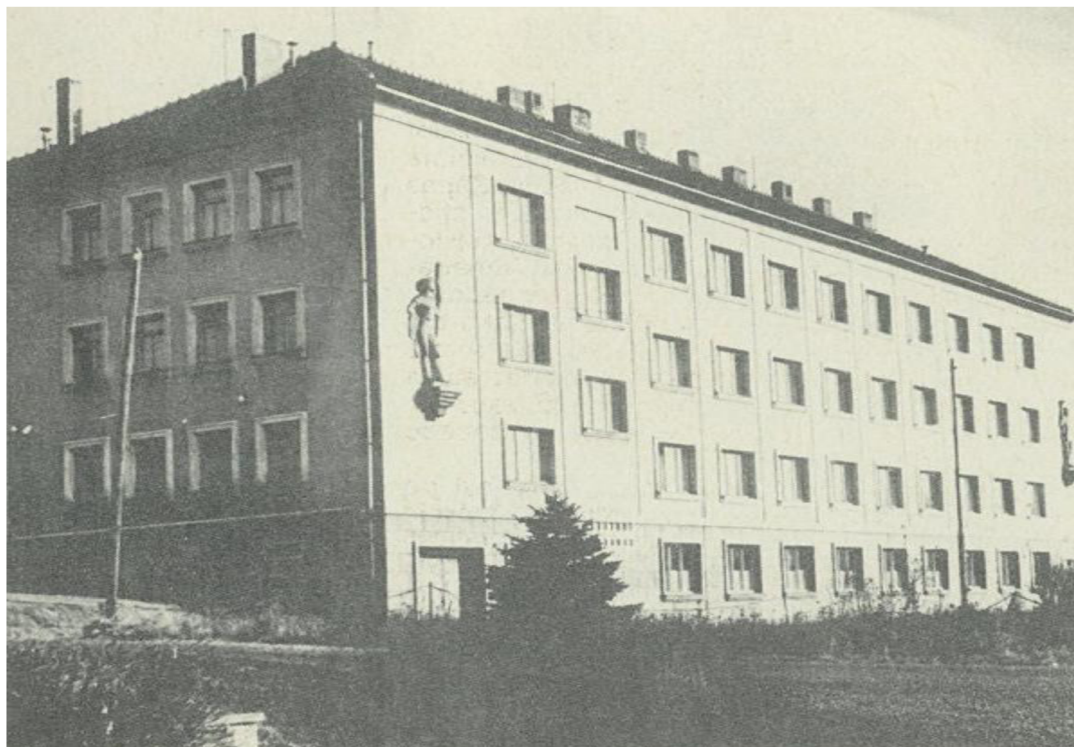
- 1975 – kolaudace nástavby budovy Domova mládeže (vzniklo 8 učeben, kam byly přemístěny strojnické laboratoře, laboratoř elektrotechniky a byla zřízena laboratoř automatizace; dále vznikl prostor pro odbornou technickou knihovnu a kabinety učitelů)
- v Domově mládeže přibyl výtah
 - zřízena nová rýsovna
- 1976 - zahájena výstavba pavilonu odborných učeben, kde vznikly nové strojní, elektrotechnické laboratoře a laboratoře pro výuku automatizace
- 1977 – dokončení výstavby pavilonu, ve školním roce 1977 / 78 uvedeny laboratoře do provozu
- 1978 – zahájení výstavby první haly nových strojních dílen
- 1980 - zahájení výuky v nových dílnách v hale
- 1982 - dokončena nástavba laboratoří (škola měla nyní dostatek svých prostor a mohla opustit prostory základní školy, ve kterých byla od svého založení roku 1953)
- zahájena výstavba druhé haly dílen
- 1983 - pro výuku v nižších programovacích jazycích byl zakoupen řídicí mikroprocesorový počítač
- 1986 - dokončení a kolaudace druhé haly dílen
- 1995 - zasíťování školy, modernizace výpočetní techniky
- 2002 - započata výstavba tělocvičny
- 2003 - dokončena výstavba tělocvičny, vytvoření nové učebny výpočetní techniky
- 2004 - vybudování specializované učebny chemie a fyziky
- 2009 - pořízeny nové elektronické CNC obráběcí stroje, vybavení učeben novými počítači a měřicími stroji

7.5. První budovy školy – Žákovský internát z roku 1953

Zdroj : almanach k výročí 50 let SPŠ Jedovnice

7.6. Budova domova mládeže

Zdroj : almanach k výročí 20 let SPŠS v Jedovnicích

7.7. Výstavba budovy B

Zdroj : almanach k výročí 50 let SPŠ Jedovnice

7.8. Výstavba budovy D – haly II

Zdroj : almanach k výročí 50 let SPŠ Jedovnice

7.9. Otevírání asfaltového hřiště

Zdroj : almanach k výročí 50 let SPŠ Jedovnice

7.10. První maturanti školy – ŠR 1953/1954

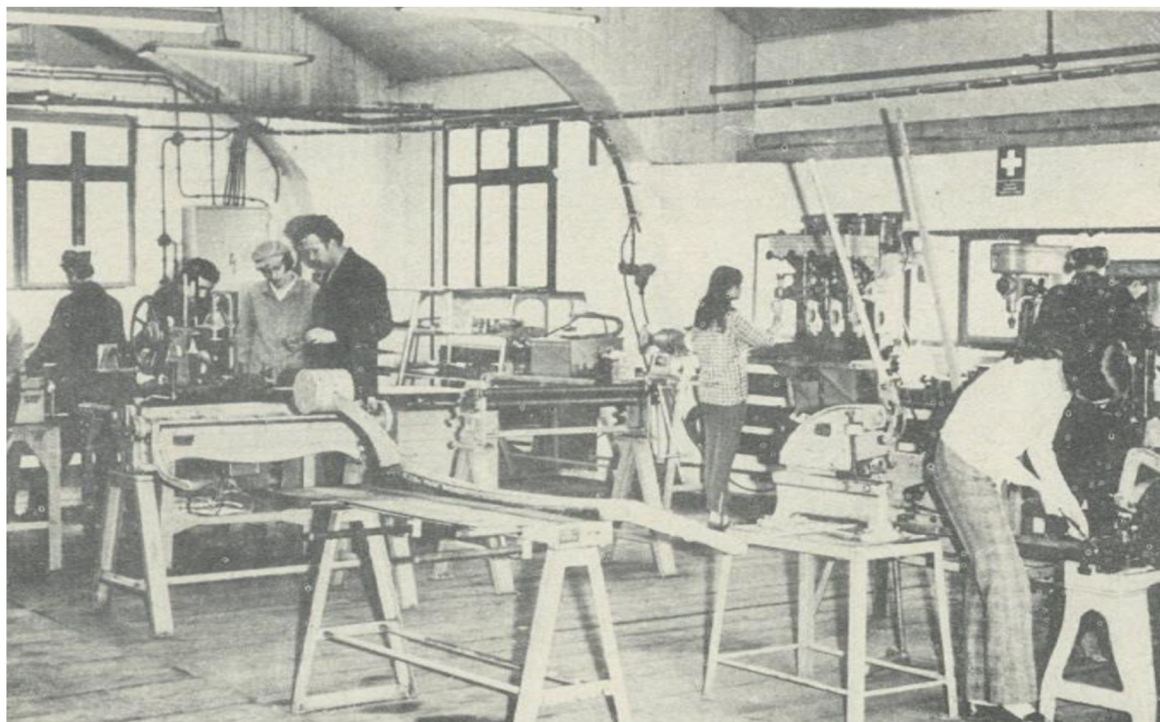
Zdroj : almanach k výročí 20 let SPŠS v Jedovnicích

7.11. Ing. Šmahel předvádí seřízení tvrdoměru Rockwell

Zdroj : almanach k výročí 20 let SPŠS v Jedovnicích

7.12. Zámečnická dílna

Zdroj : almanach k výročí 20 let SPŠS v Jedovnicích

7.13. Zámečnická dílna dnes

Zdroj : <http://www.spsjedovnice.cz/?q=dilny> [cit 2012-4-20]

7.14. Měření na Zeissově délkoměru

Zdroj : almanach k výročí 20 let SPŠS v Jedovnicích

7.15. Brigádnická pomoc – budování přehrady na Palavě, 1971

Zdroj : almanach k výročí 20 let SPŠS v Jedovnicích

7.16. Dílenští učitelé, 1973

Zdroj : almanach k výročí 20 let SPŠS v Jedovnicích
Zleva: Jan Šebela, Jiří Nezval, Jindřich Smola, Jan Gross.

7.19. Fotka školy v současnosti

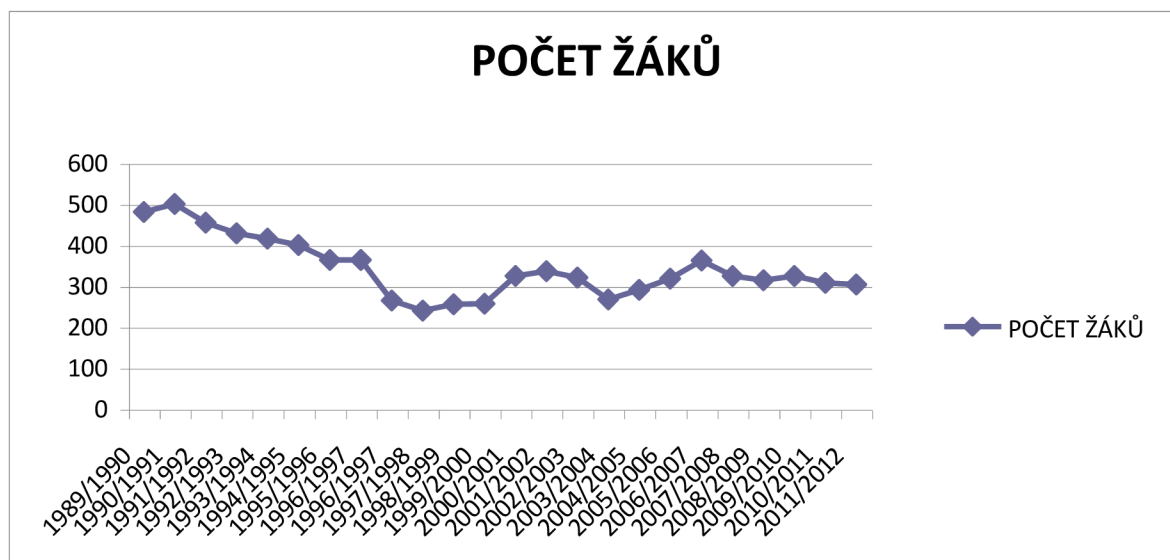
Zdroj : www.spsjedovnice.cz

7.20. Ředitelé školy

Jméno	Ve funkci
Mrázek Boleslav, Ing.	1953 – 1954
Loukota Jaroslav	1954 – 1955
Václavek Vladimír, Ing.	1955 – 1968
Čech Josef, Ing.	1968 – 1970
Jermolajev Josef, Ing.	1970 – 1986
Svoboda Jan	1986 – 1990
Šmahel Zdeněk, Ing.	1990 – 1992
Šíbl Vlastimil, Ing.	1993 – 1994
Gajda Jaroslav, Ing.	1994 - 2009
Pernicová Romana, Ing.	2010 – doposud

Zdroj : Kronika PŠ v Jedovnicích

7.21. Počet žáků od školního roku 1989 / 1990

Zdroj : Kronika PŠ v Jedovnicích

7.22. Směrnice maturitní zkoušky pro školní rok 2011 / 2012

Maturitní zkouška se pro všechny obory skládá z části společné, tj. státní a profilové, tj. školní. Řídí se zákonem č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zejména ve znění zákona č. 242/2008 Sb. a vyhlášky č. 177/2009 Sb., ve znění vyhlášky č. 90/2010 Sb.

Společná část - zahrnuje povinnou zkoušku z českého jazyka a literatury, povinně volitelnou zkoušku z matematiky, nebo cizího jazyka.

- zkouška z českého jazyka a literatury je složena z písemné práce, didaktického testu a ústní zkoušky. V základní úrovni trvají didaktický test a písemná zkouška 60 minut, ve vyšší úrovni 90 minut, ústní zkouška trvá 15 minut v obou úrovních

- zkouška z matematiky je formou písemného testu, který trvá 90 minut v základní úrovni a 120 minut ve vyšší úrovni.

- zkouška z cizího jazyka zahrnuje didaktický test, ústní zkoušku a písemný test. Didaktický test trvá 60 minut, stejně tak písemná práce v základní úrovni, ve vyšší úrovni je na ně vyhrazeno 90 minut. Ústní zkouška trvá 15 minut v obou úrovních.

Profilová část – zkoušky stanovené ředitelkou školy

Obor Elektronické počítačové systémy

- dvě teoretické ústní zkoušky z odborných předmětů : elektronické počítače a elektronika a měření. Zkoušení trvá maximálně 15 minut.
- praktická zkouška z předmětů elektronika, elektronické počítače, informační a komunikační technologie, programové vybavení, elektronické měření a automatizační technika. Praktická zkouška se koná v jeden den, nejdéle trvá 7 hodin.

Obor Strojírenství

- dvě teoretické ústní zkoušky z odborných předmětů : stavba a provoz strojů a strojírenská technologie. Zkoušení trvá maximálně 15 minut.
- praktická zkouška z předmětů kontrola a měření, konstrukční cvičení, technologická cvičení. Praktická zkouška se koná v jeden den, nejdéle trvá 7 hodin.

Obor Technické lyceum

- ústní zkoušky pro profilaci strojírenství se skládají z předmětů : počítačová konstrukce, technická mechanika a technika kreslení. Zkoušení trvá maximálně 15 minut.
- zkouška z povinně volitelných všeobecných předmětů : matematika, cizí jazyk (angličtina, němčina), fyzika, občanská nauka. Zkouška trvá 15 minut.
- praktická zkouška z odborných předmětů pro profilaci strojírenství : CAD systémy, technická mechanika, počítačová konstrukce. Praktická zkouška se koná v jeden den, nejdéle trvá 7 hodin.

Zdroj : www.spsjedovnice.cz